

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2021. január 14.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – 2008/115/EK irányelv – Harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normák és eljárások – Az 5. cikk a) pontja, a 6. cikk (1) és (4) bekezdése, a 8. cikk (1) bekezdése és a 10. cikk – Kísérő nélküli kiskorúval szemben hozott kiutasítási határozat – A gyermek mindenek felett álló érdeke – A tagállam arra vonatkozó kötelezettsége, hogy kiutasítási határozat meghozatala előtt meggyőződjön arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül – Kizárólag a kiskorú életkora alapján történő különbségtétel tartózkodási jog megadásához – Kiutasítási határozat kitoloncolási intézkedések foganatosítása nélkül”

A C-441/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank Den Haag, zittingsplaats s’Hertogenbosch (s’Hertogenboschban eljáró hágai bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2019. június 12-én érkezett, ugyanazon a napon hozott határozatával terjesztett elő a

TQ

és

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (előadó) és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- TQ képviseletében J. A. Pieters advocaat,
- a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a belga kormány képviselőjében C. Van Lul és P. Cottin, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében C. Cattabriga és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2020. július 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 4., 21. és 24. cikkének, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.) 5. cikke a) pontjának, 6. cikke (1) és (4) bekezdésének, 8. cikke (1) bekezdésének és 10. cikkének, valamint a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 311., 9. o.; helyesbítés: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.) 15. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a TQ, kísérő nélküli kiskorú, harmadik országbeli állampolgár és a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) között az e kiskorúval szemben hozott, az Európai Unió területéről való kiutasítást elrendelő határozat megszerzésének tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2008/115 irányelv

- 3 A 2008/115 irányelv (2), (4), (22) és (24) preambulumbekkezdése értelmében:
 - „(2) Az Európai Tanács 2004. november 4–5-i brüsszeli ülése sürgette egy közös normákon alapuló hatékony visszatérési és hazatelepülési politika létrehozását annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon, és emberi jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza [helyesen: térhessenek vissza hazájukba].
 - [...]
 - (4) A jól szervezett migrációs politika elengedhetetlen elemeként átlátható és igazságos [helyesen: egyértelmű, átlátható és igazságos] közös szabályokat szükséges rögzíteni a hatékony visszatérési politika biztosítása céljából.
 - [...]
 - (22) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1989-ben elfogadott, a gyermek jogairól szóló egyezményével összhangban az irányelv végrehajtása során a tagállamok elsődleges szempontjának a gyermek mindenek felett álló érdekének kell lennie. Összhangban az emberi

jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló [Rómában, 1950. november 4-én aláírt] európai egyezményrel, az irányelv végrehajtása során a tagállamok elsődleges szempontjának a családi élet tiszteletben tartásának kell lennie.

[...]

(24) Az irányelv tiszteletben tartja és betartja a különösen [a Charta] által elismert alapvető jogokat és elveket.”

4 Ezen irányelv „Tárgy” címet viselő 1. cikke a következőket mondja ki:

„Ez az irányelv megállapítja a tagállamok által alkalmazandó, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló közös normákat és eljárásokat, összhangban a közösségi jog általános elveiként szereplő alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal, beleértve a menekültek védelmét és az emberi jogi kötelezettségeket.”

5 Az említett irányelv „Alkalmazási kör” címet viselő 2. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv a valamely tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó.

(2) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az irányelvet azokra a harmadik országbeli alábbi állampolgárokra [helyesen: azokra a harmadik országbeli állampolgárokra]:

a) akiktől [a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 2006. 105., 1. o.)] 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, vagy akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő illegális [helyesen: jogellenes] átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra;

b) akiket a nemzeti jogszabályok szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként utasítanak ki, vagy akik kiadatási eljárás alatt állnak.”

6 Ugyanezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

[...]

2. »illegális [helyesen: jogellenes] tartózkodás«: olyan harmadik országbeli állampolgár jelenléte valamely tagállam területén, aki a [z 562/2006 rendelet] 5. cikkében meghatározott beutazási feltételeknek vagy az adott tagállamban érvényes egyéb beutazási, tartózkodási vagy letelepedési feltételeknek nem vagy már nem felel meg;

[...]

5. »kitoloncolás«: a visszatérési kötelezettség kikényszerítése, azaz a tagállamból történő fizikai kiszállítás;

[...]

9. »kiszolgáltatott személyek«: a kiskorúak, a kísérő nélküli kiskorúak, a fogyatékossgal élők, az idősek, a várandós nők, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülők és a kínzásnak, erőszakos közönségnek vagy a testi, lelki vagy nemi erőszak egyéb súlyos formáinak áldozatai.”
- 7 A 2008/115 irányelvnek „A visszaküldés tilalma, a gyermek mindenekfelett álló érdeke, családi élet és egészségi állapot” című 5. cikkének szövege az alábbi:
- „Az irányelv végrehajtása során a tagállamok megfelelő figyelmet fordítanak
- a) a gyermek mindenek felett álló érdekeire,
 - b) a családi életre,
 - c) az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotára,
- és tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét.”
- 8 Ezen irányelv „Kiutasítási határozat” című 6. cikke az (1) és (4) bekezdésében az alábbiakat mondja ki:
- „(1) A tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.
- [...]
- (4) A tagállamok bármikor dönthetnek úgy, hogy a területükön jogszerűtlenül [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára könnyöretességből, humanitárius vagy egyéb okokból önálló tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt adnak ki. Ebben az esetben kiutasítási határozat elrendelésére [helyesen: meghozatalára] nem kerül sor. Amennyiben már kiadták [helyesen: meghozták] a kiutasítási határozatot, azt vissza kell vonni, vagy a tartózkodási engedély vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedély érvényességének idejére fel kell függeszteni.”
- 9 Az említett irányelv „Kitoloncolás” címet viselő 8. cikke a (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:
- „Amennyiben nem került sor a 7. cikk (4) bekezdésének megfelelően önkéntes távozásra vonatkozó határidő megállapítására, vagy a visszatérési kötelezettséget az érintettek nem teljesítették a 7. cikk alapján önkéntes távozásra megadott határidőn belül, a tagállamok minden szükséges intézkedést meghoznak a kiutasítási határozat végrehajtásához.”
- 10 Ugyanezen irányelv „Kísérő nélküli kiskorúak kiutasítása és kitoloncolása” címet viselő 10. cikkének szövege a következő:
- „(1) A kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó kiutasítási határozat elrendelése előtt a gyermekek legjobb érdekének [helyesen: a gyermek mindenek felett álló érdekének] kellő figyelembevételével a kiutasítást végrehajtó hatóságtól eltérő megfelelő szervek általi segítségnyújtást kell biztosítani a kiskorúak számára.
- (2) Kísérő nélküli kiskorúaknak a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt a tagállam hatóságainak meg kell győződnie arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül.”

A 2011/95 irányelv

- 11 A 2011/95 irányelv „Cél” címet viselő 1. cikke értelmében:

„Ezen irányelv célja a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, a menekültek és a kiegészítő védelemre jogosultak egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályoknak a megállapítása.”

- 12 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

[...]

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár, illetve olyan hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint rá a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

[...]”

- 13 Az említett irányelvnek a kiegészítő védelemre való jogosultság feltételeire vonatkozó, „Súlyos sérelem” címet viselő 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

1. halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy
2. kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
3. nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy testi épségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.”

A 2013/33/EU irányelv

- 14 A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 96. o.) 1. cikke az alábbiakat mondja ki:

„Ezen irányelv célja, hogy megállapítsa a nemzetközi védelmet kérelmezők [...] tagállamokbeli befogadásának szabályait.”

- 15 Ezen irányelv 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

d) »kiskorú«: 18. életévét be nem töltött harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy;
[...]

A holland jog

16 A 2000. november 23-i wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (a külföldiek jogállásáról szóló törvény átfogó módosításáról szóló törvény) (Stb. 2000., 495. szám; a továbbiakban: a 2000. évi törvény) 8. cikkének a), f), h) és j) pontjában az alábbiakat írja elő:

„A külföldi személy jogszerűen tartózkodik Hollandiában:

1. ha rendelkezik az e törvény 14. cikke értelmében vett határozott időre szóló tartózkodási engedéllyel,

[...]

f) a [(menedékjoggal összefüggő) ideiglenes tartózkodási engedély] kiadása iránti kérelem tárgyában történő határozathozatal időpontjáig, amennyiben e törvény, e törvény alapján elfogadott rendelkezés vagy bírósági határozat kimondja, hogy a kitoloncolás nem hajtható végre, amíg a kérelem tárgyában határozatot nem hoztak;

[...]

h) a panasz vagy a kereset tárgyában történő határozathozatal időpontjáig, amennyiben e törvény, e törvény alapján elfogadott rendelkezés vagy bírósági határozat kimondja, hogy a kitoloncolás nem hajtható végre, amíg a panasz vagy a kereset tárgyában határozatot nem hoztak;

[...]

j) ha fennállnak a kitoloncolás 64. cikk szerinti akadályai;

[...]

17 E törvény 14. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A miniszter hatáskörébe tartozik:

1. a határozott időre szóló tartózkodási engedély kiállítása iránti kérelemnek helyt adni, azt elutasítani, vagy azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítani;

[...]

e) hivatalból határozott időre tartózkodási engedélyt adni, vagy az engedély érvényességének időtartamát meghosszabbítani”.

18 Az említett törvény 64. cikkének szövege a következő:

„A kiutasítást el kell halasztani, amíg a külföldi vagy valamely családtagjának egészségi állapota nem teszi lehetővé az utazást.”

19 A 2000. november 23-i Vreemdelingenbesluit 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló, 2000. évi rendelet, Stb. 2000, 497. sz.) 3.6a. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A menedékjog alapján kiadott, határozott időre szóló tartózkodási engedély iránti első kérelem elutasítása esetén mindazonáltal hivatalból, határozott időre szóló rendes tartózkodási engedély adható ki:

1. azon külföldi állampolgár részére, akinek a kitoloncolása ellentétes az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 8. cikkével; vagy
2. átmeneti humanitárius indokokhoz kapcsolódó korlátozás keretében azon külföldi részére, aki a 3.48. cikk (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontja szerinti emberkereskedelem áldozatának vallja magát, annak áldozata, vagy emberkereskedelem tanújának vallja magát.

[...]

(4) A tartózkodási engedélyt az (1) bekezdésben említett első alkalmazandó ok alapján kell megadni.

[...]”

20 A Vreemdelingencirculaire 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló, 2000. évi körlevél) B8/6.2.6. szakasza értelmében:

„[...]

Egyéb vizsgálat nélkül, határozott időre szóló rendes tartózkodási engedély adható ki hivatalból, amennyiben az alábbi feltételek teljesülnek:

- a külföldi a tartózkodási engedély iránti első kérelem időpontjában a 15. életévét nem töltötte be;
- a külföldi hitelt érdemlően nyilatkozott a személyazonosságáról, állampolgárságáról, a szüleiről és egyéb családtagjairól;
- a külföldi nyilatkozataiból kitűnik, hogy nincs más családtagja, sem más olyan személy, aki megfelelően be tudná fogadni, és akihez lehetősége volna visszatérni;
- az eljárás során a külföldi nem akadályozta a származási országban vagy más országban fennálló befogadási lehetőségekre vonatkozó vizsgálatot;
- köztudomású, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő befogadási lehetőség, és vélelmezhető, hogy ilyen lehetőség a közeljövőben sem fog rendelkezésre állni a származási országban vagy más olyan országban, amelybe a külföldi észszerűen visszatérhetne. Ilyen helyzetben feltételezni kell, hogy a Dienst Terugkeer en Vertrek (a visszatérésért és távozásért felelős hivatal, igazságügyi minisztérium, Hollandia) három éven belül nem tud megfelelő befogadási formát találni.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21 TQ, kísérő nélküli kiskorú, meghatározhatatlan időpontban lépett be Hollandia területére, és 2017. június 30-án menedékjog iránti kérelem előterjesztése érdekében határozott időre szóló tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be a 2000. évi törvény alapján.

- 22 E kérelemben akként nyilatkozott, hogy 2002. február 14-én született Guineában. Állítása szerint már fiatalabb korában Sierra Leonében telepedett le a nagynénjével. A nagynénje halálát követően kapcsolatba került egy nigériai férfival, aki Európába hozta. Amszterdamban (Hollandia) emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás áldozata lett, aminek következtében jelenleg súlyos pszichés problémákkal küzd.
- 23 2018. március 23-i határozatával az államtitkár hivatalból úgy határozott, hogy TQ, akinek életkora akkor 16 év és egy hónap volt, nem jogosult határozott időre szóló tartózkodási engedélyre. E határozat a 2000. évi törvény 64. cikkével összhangban, legfeljebb hat hónapra, vagy hivatalból történő határozathozatal esetén rövidebb időre, a Bureau Medische Advisering (az igazságügyi és biztonsági minisztérium mellett működő orvosi tanácsadó iroda, Hollandia) vizsgálatáig engedélyezte TQ kitoloncolásának ideiglenes elhalasztását annak vizsgálata érdekében, hogy az egészségi állapota lehetővé teszi-e a kitoloncolását.
- 24 2018. április 16-án TQ keresetet nyújtott be az említett határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenboschban eljáró hágai bíróság) előtt.
- 25 2018. június 18-i határozatában az államtitkár kijelentette, hogy nem engedélyezi TQ kitoloncolásának egészségügyi okokból történő elhalasztását, és elrendelte, hogy TQ négy héten belül hagyja el az országot. TQ e határozattal szemben panaszt nyújtott be, amelyet az államtitkár 2019. május 27-i határozatával elutasított.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság előtt TQ arra hivatkozik, hogy nem tudja, hol tartózkodnak a szülei, és visszatérésekor nem tudná őket felismerni sem. Nem ismer egyetlen más családtagot sem, és azt sem tudja, hogy vannak-e családtagjai. Nem térhet vissza a származási országába, mivel nem ott nőtt fel, ott nem ismer senkit, és nem beszéli az ország nyelvét. TQ úgy nyilatkozott, hogy befogadó családját, akiknél Hollandiában lakik, tekinti családjának.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a visszatéréseért és távozásért felelős hivatal rendszeresen találkozott TQ-val a származási országába való visszatérésére történő felkészítése érdekében, ami az érintett pszichiátriai problémáinak fokozódását eredményezte.
- 28 E bíróság szerint a 2000. évi törvény előírja, hogy a menedéjog iránti első kérelem vizsgálata során hivatalból kell vizsgálni – abban az esetben, ha a külföldi sem menekült jogállásban, sem kiegészítő védelemben nem részesíthető –, hogy határozott időre szóló tartózkodási engedélyt biztosítani kell-e számára. E törvény azt is előírja, hogy a menedéjog iránti kérelmet elutasító határozat kiutasítási határozatnak minősül.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy a menedéjog iránti kérelem benyújtásakor 15 évnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozóan a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi körlevél előírja, hogy az e kérelemre vonatkozó határozat meghozatala előtt vizsgálni kell a fogadó országba való megfelelő befogadási lehetőség meglétét. Megfelelő befogadási lehetőség hiányában a 15 évnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorú részére rendes tartózkodási engedélyt kell adni.
- 30 Ezzel szemben, ha a menedéjog iránti kérelem benyújtásakor a kísérő nélküli kiskorú már betöltötte 15. életévét, a 2008/115 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt, az arról való meggyőződést célzó vizsgálat, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül, nem végezhető el a kiutasítási határozat meghozatalát megelőzően.
- 31 Úgy tűnik, az államtitkár azt várja, hogy az ilyen menedékkérő betöltse 18. életévét, ekként jogilag nagykorúvá váljon, azzal a következménnyel, hogy nincs többé szükség ilyen vizsgálatra. A menedéjog iránti kérelem benyújtása és nagykorúságának elérése közötti időszakban a 15 évnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorú tartózkodását tehát legalábbis jogellenesnek tekintik, de megtűrik.

- 32 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy TQ sem menekült jogállásban, sem kiegészítő védelemben nem részesíthető. Ami a határozott időre szóló tartózkodási engedélyt illeti, e bíróság rámutat, hogy TQ a menedékjog iránti kérelme benyújtásakor 15 éves és négy hónapos volt. Mivel nem biztosítottak számára határozott időre szóló tartózkodási engedélyhez való jogot, köteles elhagyni Hollandia területét, noha semmilyen vizsgálatot nem folytattak a fogadó államban fennálló megfelelő befogadási lehetőségről való meggyőződés érdekében.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság kételyeket táplál a tekintetben, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal a holland szabályozásban foglalt, a 15 évnél idősebb és 15 évnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorúak közötti különbségtétel. E tekintetben e bíróság „a gyermek mindenképp felett álló érdekének” a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontjában és a Charta 24. cikkében említett fogalmára utal.
- 34 E körülmények között a rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2008/115] irányelv 10. cikkét a [Charta] 4. és 24. cikkével, a 2018/115 irányelv (22) preambulumbekzdésével és 5. cikkének a) pontjával, valamint a [2011/95] irányelv 15. cikkével összefüggésben, hogy a kísérő nélküli kiskorú kiutasítása előtt a tagállamnak meg kell győződnie afelől, és meg kell vizsgálnia, hogy a származási országban legalábbis főszabály szerint megfelelő befogadási lehetőség áll-e rendelkezésre és vehető-e igénybe?
1. Úgy kell-e értelmezni a [2008/115] irányelv 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 21. cikkével összefüggésben, hogy a területén való jogszerű tartózkodás elismerése során a tagállam nem tehet különbséget az életkor alapján, ha megállapítást nyer, hogy a kísérő nélküli kiskorú sem menekült jogállásban, sem pedig kiegészítő védelemben nem részesíthető?
2. Úgy kell-e értelmezni a [2008/115] irányelv 6. cikkének (4) bekezdését, hogy a visszatérési kötelezettséget fel kell függeszteni, és el kell ismerni a jogszerű tartózkodást, ha a kísérő nélküli kiskorú nem teljesíti visszatérési kötelezettségét, és a tagállam nem tesz, és nem fog konkrét intézkedéseket tenni a kitoloncolás foganatosítása érdekében? Úgy kell-e értelmezni a [2008/115] irányelv 8. cikkének (1) bekezdését, hogy a lojális együttműködés elvének és a [...] lojalitási elv [...] megsértéséből kell kiindulni, ha a kísérő nélküli kiskorúval szemben anélkül hoznak kiutasítási határozatot, hogy az alapján a kitoloncolás foganatosítására irányuló intézkedéseket tennének a kísérő nélküli kiskorú 18. életévének betöltéséig?”

A Bíróság előtti eljárás

- 35 A kérdést előterjesztő bíróság kérte, hogy az ügyet az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23a. cikkében előírt sürgösségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálják el.
- 36 Az első tanács 2019. június 27-én, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy nem ad helyt e kérelemnek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 37 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával és 10. cikkével, valamint a Charta 24. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben, úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett tagállam egy

kiutasítási határozatnak kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatalát megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a fogadó államban e kiskorú számára megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre.

- 38 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy a 2008/115 irányelv nem határozza meg a „kiskorú” fogalmát. Ugyanakkor a 2013/33 irányelv 2. cikkének d) pontja akként határozza meg e fogalmat, mint „a 18. életévét be nem töltött harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy”. A menekültjogra és bevándorlásra vonatkozó uniós jog következetes és egységes alkalmazása érdekében ugyanezt a fogalom meghatározást kell figyelembe venni a 2008/115 irányelv keretében.
- 39 A jelen esetben az alapügy olyan, kísérő nélküli kiskorúra vonatkozik, aki tekintetében az érintett tagállam megállapította, hogy nem részesíthető sem menekült jogállásban, sem kiegészítő védelemben, és aki tekintetében e tagállam úgy határozott, hogy nem biztosít a számára határozott időre szóló tartózkodási engedélyhez való jogot.
- 40 Az ehhez hasonló helyzetben lévő harmadik országbeli állampolgár – a 2008/115 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint, továbbá e cikk (2) bekezdésére is figyelemmel – ez utóbbi irányelv hatálya alá tartozik. Kitoloncolása érdekében tehát – főszabály szerint – az irányelvben előírt közös normáknak és eljárásoknak kell rá vonatkozniuk, amíg a tartózkodás adott esetben nem válik szabályossá (lásd ebben az értelemben: 2019. március 19-i Arib és társai ítélet, C- 444/17, EU:C:2019:220, 39. pont).
- 41 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok az e cikk (2)–(5) bekezdésében említett kivételek sérelme nélkül a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.
- 42 Ezenfelül ez az irányelv személyek bizonyos kategóriái, köztük a kísérő nélküli kiskorúak tekintetében alkalmazandó különös szabályokat tartalmaz, akik, amint az a 2008/115 irányelv 3. cikkének 9. pontjából következik, a „kiszolgáltatott személyek” kategóriájába tartoznak.
- 43 Ezzel kapcsolatban a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontja, ugyanezen irányelv (22) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezve, kimondja, hogy a tagállamok az említett irányelv végrehajtása során megfelelő figyelmet fordítanak „a gyermek mindenek felett álló érdekére”. A kísérő nélküli kiskorút tehát nem kezelhetik szisztematikusan felnőttként.
- 44 Az említett 5. cikk a) pontjának az a joghatása, hogy ha valamely tagállam kiutasítási határozatot szándékozik hozni egy kísérő nélküli kiskorúval szemben, a 2008/115 irányelv értelmében az eljárás minden szakaszában szükségképpen figyelembe kell vennie a gyermek mindenek felett álló érdekét.
- 45 Ezenfelül a Charta 24. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenek fölött álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie. Ez a rendelkezés, a Charta 51. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezve, megerősíti a gyermek jogainak alapvető jellegét, amelyek fennállnak harmadik országok valamely tagállamban jogellenesen tartózkodó állampolgárainak kiutasítása esetén is.
- 46 Amint azt a főtanácsnok kiemelte indítványának 69. pontjában, csak az adott, kísérő nélküli kiskorú helyzetének átfogó és mélyreható értékelése teszi lehetővé a gyermek „mindenek felett álló érdekének” azonosítását és a 2008/115 irányelv követelményeinek megfelelő határozat hozatalát.
- 47 Következésképpen az érintett tagállamnak megfelelő módon figyelembe kell vennie több tényezőt annak eldöntése során, hogy egy kísérő nélküli kiskorúval szemben hoz-e, vagy sem, kiutasítási határozatot, ilyen például e kiskorú életkora, neme, különös kiszolgáltatottsága, testi és mentális egészségi állapota, befogadó családnál történő elhelyezése, iskolázottsági szintje és szociális környezete.

- 48 Ennek érdekében a 2008/115 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó kiutasítási határozat elrendelése előtt a gyermek mindenképp felett álló érdekének kellő figyelembevételével a kiutasítást végrehajtó hatóságtól eltérő megfelelő szervek általi segítségnyújtást kell biztosítani a kiskorúak számára. Ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy kísérő nélküli kiskorúnak a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt a tagállam hatóságainak meg kell győződnie arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül.
- 49 Ez a cikk tehát különbséget tesz a tagállamot a „kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó kiutasítási határozat elrendelése előtt” és az ilyen kiskorúnak „a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt” terhelő kötelezettségek között.
- 50 A holland kormány ebből arra következtet, hogy az érintett tagállamnak jogában áll, hogy kiutasítási határozatot hozzon kísérő nélküli kiskorúval szemben, anélkül, hogy előzetesen meggyőződne arról, hogy e kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül. Álláspontja szerint az e vizsgálat lefolytatására vonatkozó kötelezettség csak az érintett tagállam területéről való kitoloncolás szakaszában áll fenn.
- 51 Ugyanakkor e kötelezettség fennállása nem mentesíti az érintett tagállamot a 2008/115 irányelv által előírt egyéb vizsgálati kötelezettségei alól. Amint azt a jelen ítélet 44. pontja kimondja, a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontja különösen azt írja elő, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe kell venni az eljárás minden szakaszában.
- 52 Márpedig annak, ha az érintett tagállam anélkül hoz kiutasítási határozatot, hogy előzetesen meggyőződne a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára a fogadó államban fennálló befogadási lehetőségről, az lehet a következménye, a 2008/115 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban e kiskorú, noha vele szemben kiutasítási határozatot hoztak, a 2008/115 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése értelmében nem toloncolható ki a fogadó államban fennálló megfelelő befogadási lehetőség hiányában.
- 53 A szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú ezzel igen bizonytalan helyzetbe kerülne jogállását és jövőjét tekintve, egyebek mellett iskoláztatását, befogadó családdal való kapcsolatát vagy az érintett tagállamban való maradásának lehetőségét illetően.
- 54 Egy ilyen helyzet ellentétes lenne a gyermek mindenképp felett álló érdekének az eljárás minden szakaszában megvalósuló védelmének követelményével, amint azt a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontja és a Charta 24. cikkének (2) bekezdése előírja.
- 55 E rendelkezésekből az következik, hogy a kiutasítási határozat meghozatala előtt az érintett tagállamnak vizsgálatot kell folytatnia, hogy meggyőződjön konkrétan arról, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre a fogadó államban.
- 56 Amennyiben ilyen befogadási lehetőség nem áll rendelkezésre, az említett kiskorúval szemben nem hozhatnak kiutasítási határozatot ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján.
- 57 Azt az értelmezést, amely szerint az érintett tagállamnak a kiutasítási határozat kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatala előtt meg kell győződnie arról, hogy megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre a fogadó államban, megerősíti a Bíróság ítélkezési gyakorlata.
- 58 Ugyanis, amint azt a Bíróság kimondta, a 2008/115 irányelvnek „A visszaküldés tilalma, a gyermek mindenképp felett álló érdeke, családi élet és egészségi állapot” című 5. cikke alkalmazásában ezen irányelv végrehajtása során a tagállamoknak egyrészt megfelelő figyelmet kell fordítaniuk a gyermek mindenképp felett álló érdekére, a családi életre és az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi

állapotára, másrészt tiszteletben kell tartaniuk a visszaküldés tilalmának elvét (2014. december 11-i Boudjlida ítélet, C-249/13, EU:C:2014:2431, 48. pont), 2018. május 8-i K.A. és társai, [Családegyesítés Belgiumban] ítélet, C-82/16, EU:C:2018:308, 102. pont).

- 59 Ebből az következik, hogy amikor a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kiutasítási határozatot kíván hozni, szükségképpen tiszteletben kell tartania a 2008/115 irányelv 5. cikke által előírt kötelezettségeket, és e tekintetben meg kell hallgatnia az érintettet. Ezen ítélkezési gyakorlatból az következik továbbá, hogy amikor az érintett tagállam kiutasítási határozatot kíván hozni egy kísérő nélküli kiskorúval szemben, szükségképpen meg kell hallgatnia e kiskorút a fogadó államban való befogadásának körülményeivel kapcsolatban.
- 60 A fenti megfontolások fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával, valamint a Charta 24. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy az érintett tagállamnak kiutasítási határozatnak kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatalát megelőzően e kiskorú helyzetét átfogó és mélyreható módon, a gyermek mindenek felett álló érdekére megfelelő figyelmet fordítva kell vizsgálnia. Ennek keretében e tagállamnak meg kell győződnie arról, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre.

A második kérdéstről

- 61 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával összefüggésben és a Charta 24. cikkének (2) bekezdésére tekintettel akként kell-e értelmezni, hogy a tagállam kizárólag életkoruk szerint különbséget tehet a kísérő nélküli kiskorúak között a megfelelő befogadási lehetőség fogadó államban való fennállásának vizsgálata céljából.
- 62 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a nemzeti szabályozás különbséget tesz a 15 évnél fiatalabb és 15 évnél idősebb, kísérő nélküli kiskorúak között. A 15 évnél fiatalabb kiskorúakkal kapcsolatban a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak a kiutasítási határozat meghozatala előtt vizsgálatot kell végezniük arra vonatkozólag, hogy a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll-e rendelkezésre. A 15 évnél idősebb kiskorúak esetében a kiutasítási határozat meghozatala előtt nem folytatható vizsgálat arra vonatkozólag, hogy a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll-e rendelkezésre. Az ilyen kiskorút tehát visszatérési kötelezettség terheli, jóllehet a gyakorlatban kitoloncolása nem hajtható végre a megfelelő befogadási lehetőség fennállására vonatkozó vizsgálat hiányában.
- 63 A holland kormány írásbeli észrevételeiben arra hivatkozik, hogy a 15 éves korhatár kiválasztása azzal magyarázható, hogy a 3 éves időtartamot tekintették az észszerű maximális időtartamnak egy kísérő nélküli kiskorúra vonatkozó eljárások összessége, azaz a tartózkodási kérelem és a kiutasítási eljárás tekintetében. Tartózkodási kérelmet azoknak a kísérő nélküli kiskorúaknak állítanak ki, aki az eljárások összessége lefolytatásának végén még mindig kiskorúak, ellentétben azokkal, akik ezen eljárások időtartama alatt nagykorúakká váltak.
- 64 E tekintetben meg kell állapítani, amint azt a jelen ítélet 47. pontja kimondja, nyilvánvaló, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú életkora olyan tényező, amelyet az érintett tagállamnak figyelembe kell vennie annak meghatározása során, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekének ahhoz kell-e vezetnie, hogy e kiskorúval szemben nem hoznak kiutasítási határozatot.
- 65 Ugyanakkor, amint azt a Charta 24. cikkének (2) bekezdése kimondja, és amint arra a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontja emlékeztet, ezen irányelv 6. cikkének végrehajtása során a tagállamoknak megfelelő figyelmet kell fordítaniuk a gyermek, ideértve a 15 évnél idősebb gyermeket is, mindenek felett álló érdekére.

- 66 Következésképpen az életkorra vonatkozó szempont nem lehet az egyetlen figyelembe veendő tényező annak vizsgálata során, hogy a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll-e rendelkezésre. Az érintett tagállamnak a kísérő nélküli kiskorúak helyzetét átfogó és mélyreható vizsgálat keretében esetről esetre, nem pedig kizárólag az életkor alapján automatikusan kell értékelnie.
- 67 Ilyen értelemben, amint azt a főtanácsnok kiemelte indítványának 81. pontjában, önkényesnek tűnik az a nemzeti közigazgatási gyakorlat, amely a valamely menekültügyi eljárás állítólagos leghosszabb időtartamához kapcsolódó egyszerű vélelmen alapul, annak érdekében, hogy életkor alapján különbséget tegyenek egyének valamely csoportjának tagjai között, annak ellenére, hogy kitoloncolás szempontjából ez utóbbiak mind azonos kiszolgáltatott helyzetben vannak.
- 68 A fentiek fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával összefüggésben és a Charta 24. cikkének (2) bekezdésére tekintettel akként kell értelmezni, hogy a tagállam kizárólag életkoruk szerint nem tehet különbséget a kísérő nélküli kiskorúak között a megfelelő befogadási lehetőség fogadó államban való fennállásának vizsgálata céljából.

A harmadik kérdésről

- 69 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a tagállam, miután a kísérő nélküli kiskorúval szemben kiutasítási határozatot hozott, tartózkodik e kiskorú kitoloncolásának ezt követő foganatosításától a kiskorú 18. életévének betöltéséig.
- 70 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/115 irányelv fő célkitűzése a hatékony visszatérési és hazatelepülési politika megvalósítására irányul az érintett személyek alapvető jogainak és méltóságának teljes mértékű tiszteletben tartása mellett (2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 121. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 71 Amennyiben az érintett tagállam megállapítja, hogy a kísérő nélküli kiskorúnak nem adható tartózkodási engedély a 2008/115 irányelv 6. cikkének (4) bekezdése alapján, e kiskorú jogellenesen tartózkodik e tagállam területén.
- 72 Ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése ebben a helyzetben azt a kötelezettséget írja elő a tagállamok számára, hogy a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adjanak ki (2015. április 23-i Zaizoune ítélet, C-38/14, EU:C:2015:260, 31. pont).
- 73 Ugyanis, amint azt a jelen ítélet 41. pontja kimondta, az illetékes nemzeti hatóságoknak, miután megállapították a tartózkodás jogellenességét, e cikk értelmében és az ugyanezen cikk (2)–(5) bekezdésében foglalt kivételek sérelme nélkül kiutasítási határozatot kell hozniuk (2015. április 23-i Zaizoune ítélet, C-38/14, EU:C:2015:260, 32. pont).
- 74 Amint azt a jelen ítélet 60. pontja kimondta, kísérő nélküli kiskorú esetében az ilyen határozat meghozatala feltételezi, hogy az érintett tagállam meggyőződik arról, hogy e kísérő nélküli kiskorú számára megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre e fogadó állam területén.
- 75 Ha ez a feltétel teljesül, a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorút, a helyzet alakulására is tekintettel, ki kell toloncolni az érintett tagállam területéről.

- 76 A 2008/115 irányelv 10. cikkének (2) bekezdéséből az következik ugyanis, hogy kísérő nélküli kiskorúaknak a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt a tagállam hatóságainak meg kell győződniük arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül.
- 77 Következésképpen az érintett tagállamnak a 2008/115 irányelv 5. cikkének a) pontjával és a Charta 24. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdéséből eredő azon kötelezettsége, hogy meggyőződjön a kísérő nélküli kiskorú megfelelő befogadási lehetőségéről, mielőtt vele szemben kiutasítási határozatot hozna, nem mentesíti e tagállamot az alól, hogy az említett irányelv 10. cikkének (2) bekezdése értelmében e kiskorú kitoloncolásának foganatosítását megelőzően meggyőződjön arról, hogy e kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül. Ennek keretében az érintett tagállamnak figyelembe kell vennie a helyzet ezen kiutasítási határozat meghozatalát követően végbemenő bármely alakulását.
- 78 Abban az esetben, ha a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára kitoloncolásának szakaszában már nem biztosítható megfelelő befogadási lehetőség a fogadó államban, az érintett tagállam nem hajthatja végre a kiutasítási határozatot.
- 79 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, amennyiben kiutasítási határozatot hoztak valamely harmadik országbeli állampolgárral szemben, aki – akár az önkéntes távozásra megadott határidőn belül, akár pedig ha nem került sor az erre vonatkozó határidő megállapítására – nem tett eleget visszatérési kötelezettségének, a 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése a kiutasítási eljárások hatékonyságának biztosítása érdekében arra kötelezi a tagállamokat, hogy megtegyenek minden szükséges intézkedést az érintett személy kitoloncolása, azaz az ezen irányelv 3. cikkének (5) bekezdése értelmében az említett tagállamból történő fizikai kiszállítása érdekében (2015. április 23-i Zaizoune ítélet, C-38/14, EU:C:2015:260, 33. pont).
- 80 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy amint az a tagállamok együttműködési kötelezettségéből, illetve a 2008/115 irányelvnek különösen a (4) preambulumbekkezdésében hivatkozott hatékonysági követelményekből következik, az ezen irányelv 8. cikkében megfogalmazott azon kötelezettséget, hogy az ezen cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek esetén a tagállamok foganatosítsák az említett állampolgár kitoloncolását, a lehető leghamarabb kell teljesíteni (lásd: Sagor ítélet, C-430/14, EU:C:2015:260, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 81 Tehát az említett irányelv alapján a tagállam nem hozhat kiutasítási határozatot egy kísérő nélküli kiskorúval szemben úgy, hogy azt követően e kiskorú kitoloncolását 18. életévének betöltéséig nem foganatosítja.
- 82 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a tagállam, miután egy kísérő nélküli kiskorúval szemben kiutasítási határozatot hozott, és ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban meggyőződött arról, hogy e kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül, tartózkodik e kiskorú kitoloncolásának ezt követő foganatosításától a kiskorú 18. életévének betöltéséig.

A költségekről

- 83 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy az érintett tagállamnak kiutasítási határozatnak kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatalát megelőzően e kiskorú helyzetét átfogó és mélyreható módon, a gyermek mindenképp felett álló érdekére megfelelő figyelmet fordítva kell vizsgálnia. Ennek keretében e tagállamnak meg kell győződnie arról, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre.
- 2) A 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával összefüggésben és az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (2) bekezdésére tekintettel akként kell értelmezni, hogy a tagállam kizárólag életkoruk szerint nem tehet különbséget a kísérő nélküli kiskorúak között a megfelelő befogadási lehetőség fogadó államban való fennállásának vizsgálata céljából.
- 3) A 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a tagállam, miután egy kísérő nélküli kiskorúval szemben kiutasítási határozatot hozott, és ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban meggyőződött arról, hogy e kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül, tartózkodik e kiskorú kitoloncolásának ezt követő foganatosításától a kiskorú 18. életévének betöltéséig.

Aláírások